

Brussel, 5.2.2015
COM(2015) 44 final

ANNEX 1

BIJLAGE

bij de

**MEDEDELING VAN DE COMMISSIE AAN HET EUROPEES PARLEMENT, DE
RAAD, HET EUROPEES ECONOMISCH EN SOCIAAL COMITÉ EN HET COMITÉ
VAN DE REGIO'S**

**Een wereldwijd partnerschap voor armoedebestrijding en duurzame ontwikkeling na
2015**

BIJLAGE

In deze bijlage is een reeks mogelijke maatregelen opgenomen die aan een doeltreffende uitvoering van de post 2015-agenda kunnen bijdragen. Er staan ook voorstellen voor maatregelen in die in het bijzonder door de EU kunnen worden uitgevoerd, op voorwaarde dat er overeenstemming is over het algehele kader en de instrumenten voor de uitvoering ervan.

1) Een gunstig en bevorderlijk beleidsklimaat op alle niveaus

Maatregelen voor iedereen:

- creëer een gunstig beleidsklimaat om specifieke doelstellingen en streefcijfers inzake duurzame ontwikkeling te bereiken door middel van een geïntegreerde en samenhangende reeks beleidsmaatregelen, gebaseerd op mensenrechtenbeginselen, goed bestuur, de rechtsstaat, ondersteuning van democratische instellingen, inclusiviteit, antidiscriminatie en gelijkheid van vrouwen en mannen;
- wissel ervaringen uit over doeltreffende economische instrumenten, regelgevingskaders en handhaving, nationaal beleid en beste duurzaamheidspraktijken (zoals fiscale prikkels en een herziening van subsidies en aanbestedingen);
- alle ontwikkelde landen en opkomende economieën zouden zich ertoe moeten verbinden systemen op te zetten om het effect van het vaststellen van nieuwe beleidsmaatregelen op arme landen systematisch te beoordelen;
- moedig overheidsinstanties aan om zoveel mogelijk duurzaam aan te besteden, bijvoorbeeld door criteria te gebruiken om de vraag naar duurzame producten en diensten op te wekken en aan te zwengelen, en de uitwisseling van beste praktijken te bevorderen;
- zorg voor samenhangendere beleidsmaatregelen op nationaal en internationaal niveau ter ondersteuning van de uitvoering van de post 2015-agenda;
- steun de ontwikkeling en versterking van gunstige politieke en institutionele ontwikkelingen in andere landen, onder meer die in kwetsbare situaties;
- creëer een onafhankelijk en doeltreffend gerechtelijk apparaat;
- versterk internationale overeenkomsten en kaders en de uitvoering ervan (inclusief de fundamentele verdragen van de IAO, multilaterale milieuovereenkomsten, overeenkomsten inzake mondiale collectieve voorzieningen, het "10-jarige kader van programma's voor duurzame consumptie en productie", de Internationale Gezondheidsregelingen en het VN-kader voor rampenrisicovermindering), om deze onderling beter te kunnen integreren en coördineren;
- steun de ontwikkeling van internationale duurzaamheidsnormen;
- verleen inspanningen om ervoor te zorgen dat multilaterale instellingen coherent werken en elkaar aanvullen.

EU-maatregelen:

aanvullende maatregelen:

- bevorder een internationalere aanpak van de beleidscoherentie voor ontwikkeling;
- zorg voor samenhang tussen de post 2015-agenda en de Europa 2020-strategie voor groei en banen, met name wat betreft klimaatverandering, hernieuwbare energie, oceanen, afval en efficiënt gebruik van hulpbronnen;
- draag actief bij aan dialogen en steun partnerlanden in hun streven om hun regelgevingskaders, gerechtelijke apparaten, economische instrumenten, sociale omstandigheden, duurzame

aanbestedingen en ander gerelateerd beleid te versterken en om de wetgeving toe te passen en te handhaven, onder meer door middel van internationale partnerschappen, kennisuitwisseling en capaciteitsopbouw;

- draag bij aan het versterken van internationale overeenkomsten en de uitvoering daarvan, onder meer van overeenkomsten inzake mondiale collectieve voorzieningen, zoals klimaat, biodiversiteit of oceanen, om te zorgen voor een betere integratie en samenhang tussen deze overeenkomsten (met name wat de reeks multilaterale milieuovereenkomsten betreft);
- draag bij aan de ontwikkeling van internationale duurzaamheidsnormen.

2) Ontwikkeling van capaciteit om de agenda te verwezenlijken

Maatregelen voor iedereen:

- alle internationale samenwerkingspartners dienen anderen te steunen bij het ontwikkelen van hun capaciteit door middel van initiatieven op het gebied van onderwijs en netwerken;
- controleer en evalueer specifieke resultaten op het gebied van capaciteitsopbouw en integreer deze in voorkomend geval in de beleidsdialoog.

EU-maatregelen:

aanvullende maatregelen:

- verbeter en integreer de steun voor capaciteitsopbouw, met name voor de minst ontwikkelde landen, in alle samenwerkingssectoren, door het perspectief van een veelheid aan belanghebbenden mee te nemen;
- vergemakkelijk intercollegiale leerprocessen en netwerken door middel van initiatieven als twinning en institutionele ontwikkelingsprogramma's;
- verbeter de systemen ter ondersteuning van capaciteitsopbouw, met name ten aanzien van partnerschappen met een veelheid aan belanghebbenden;
- gebruik processen zoals de herziening van Europa 2020 om beste praktijken uit te wisselen en in alle EU-lidstaten kennis en bewustwording op te bouwen om meer vaart te zetten achter de EU-uitvoering van de doelstellingen inzake duurzame ontwikkeling.

3) Mobilisatie en efficiënte besteding van binnenlandse overheidsfinanciering

Maatregelen voor iedereen:

- ga de verbintenis aan een optimaal niveau aan overheidsinkomsten te realiseren (gemeten als de verhouding tussen belastinginkomsten en bbp), onder meer door:
 - het verstevigen van de noodzakelijke instellingen, inclusief de ontwikkeling van capaciteit in belastingdiensten en het gerechtelijk apparaat;
 - het bevorderen van de ontwikkeling en het gebruik van instrumenten voor een openbare beoordeling of initiatieven om de inkomsteninning te verbeteren;
 - het hervormen van nationale belastingstelsels om de belastinggrondslag te verbreden en te zorgen voor eerlijk, rechtvaardig en duurzaam fiscaal beleid;
 - het vaststellen van nationale regels om illegale financiële stromen te bestrijden;
 - het vaststellen van nationale regels om minimumnormen van goed bestuur op belastinggebied in te voeren (transparantie, inlichtingenuitwisseling en eerlijke

- belastingconcurrentie), om belastingontduiking, belastingontwijking en agressieve fiscale planning te bestrijden en schadelijke belastingconcurrentie te voorkomen;
- deel te nemen aan regionale en internationale initiatieven op het gebied van fiscale samenwerking om te zorgen voor een gelijk fiscaal speelveld voor lokale en internationale bedrijven;
 - een mondiale norm op te stellen en te implementeren voor de automatische uitwisseling van fiscale informatie, waarbij met name wordt gelet op het ondersteunen van de minst ontwikkelde landen;
 - aanbevelingen over grondslaguitholling en winstverschuiving uit te voeren en
 - de roep van het maatschappelijk middenveld om transparantie en verantwoordingsplicht sterker te laten klinken;
- de beschikking hebben over systemen voor het efficiënte, duurzame en transparante beheer van alle staatsmiddelen, onder meer door:
 - het versterken van de instellingen die verantwoordelijk zijn voor de begrotingsplanning en het toezicht, waaronder onafhankelijke nationale hoge controle-instanties, parlementen en het maatschappelijk middenveld;
 - het bevorderen van de ontwikkeling en het gebruik van instrumenten of initiatieven voor een openbare beoordeling om het stelsel voor het beheer van overheidsmiddelen te verbeteren en geloofwaardige, relevante, van en door de regering geleide hervormingsprogramma's voor overheidsfinanciering op te stellen en uit te voeren;
 - te zorgen dat de overheidsfinanciën op lange termijn houdbaar en transparant zijn, onder meer door strategieën op het gebied van schuld en kasbeheer uit te voeren, duurzaam en transparant beheer van de inkomsten uit natuurlijke bronnen door te voeren en relevante instellingen te versterken;
 - te zorgen dat alle staatsmiddelen in samenhang met elkaar worden gebruikt om de overeengekomen doelstellingen te verwezenlijken, door duurzame investeringen en een duurzame aanpak te stimuleren en te voorkomen dat geld wordt besteed aan subsidies die schadelijk zijn voor het milieu;
 - te investeren in milieubeheer en het weerbaarder maken van het ecosysteem, het klimaat en de herstelcapaciteit van rampen, om de kosten van het schoonmaken en de wederopbouw terug te brengen.

EU-maatregelen:

aanvullende maatregelen:

- meer ondersteuning voor nationaal aangestuurde inspanningen voor het uitvoeren van beleid op het gebied van overheidsfinanciering, bestuurshervormingen, en het bevorderen van een transparant, coöperatief en eerlijk internationaal belastingklimaat. Hiertoe behoort ondersteuning van de capaciteitsopbouw op het gebied van thema's die verband houden met overheidsfinanciering, voor een grondigere analyse naar de gevolgen van beleidsveranderingen en op het gebied van het vaststellen van internationale fiscale normen;
- beoordeel uiterlijk in 2018 de tenuitvoerlegging van de jaarrekeningen- en transparantierichtlijnen, inclusief een rapportage per land door multinationals;
- voer beleid tegen grondslaguitholling en winstverschuiving, implementeer automatische informatieuitwisseling en verbeter de verantwoordingsplicht en financiële inclusie.

4) Mobilisatie en efficiënte besteding van internationale overheidsfinanciering

Maatregelen voor iedereen:

- alle landen moeten een billijke bijdrage leveren om armere landen te steunen internationaal afgesproken doelstellingen te verwezenlijken:
 - i. de EU en alle landen met een hoog inkomen moeten 0,7 % van hun bni te besteden aan officiële ontwikkelingshulp;
 - ii. landen met een hoger middeninkomen en opkomende economieën moeten zich ertoe verplichten hun bijdrage aan de internationale overheidsfinanciering te verhogen en daarvoor specifieke doelstellingen en tijdschema's vaststellen;
 - iii. de beslissing over het tijdschema om deze doelstellingen te verwezenlijken moet een onderdeel vormen van de algehele verplichting van de landen die hierboven onder i) en ii) is genoemd. De EU is bereid om een stap verder te gaan en sneller vooruitgang te boeken op voorwaarde dat bovengenoemde landen eveneens bereid zijn om soortgelijke ambitieuze toezeggingen te doen;
 - iv. in het licht van deze toezegging moeten de EU en alle landen met een hoog inkomen de VN-doelstelling verwezenlijken om 0,15 % van hun bni te besteden aan ontwikkelingshulp voor de minst ontwikkelde landen, terwijl de landen met een hoger middeninkomen en opkomende economieën eveneens hun bijdrage aan de minst ontwikkelde landen moeten verhogen;
- alle donorlanden, inclusief opkomende donorlanden, moeten in toenemende mate ontwikkelingshulp bieden overeenkomstig de beginselen inzake doeltreffende ontwikkeling.

EU-maatregelen:

aanvullende maatregelen:

- de EU en haar lidstaten verplichten zich ertoe hun beleid op het gebied van ontwikkelingssamenwerking doeltreffender te maken in overeenstemming met hun toezeggingen op grond van het mondiale partnerschap voor doeltreffende ontwikkelingssamenwerking (GPEDC), en te voldoen aan de in Busan vastgelegde beginselen inzake de doeltreffendheid van hulp en ontwikkeling;
- de EU zal de in het GPEDC overeengekomen specifieke toezeggingen uitvoeren en de nadruk leggen op meer transparantie, minder donorversnippering, een betere levering van hulp en verantwoording bij het meten en aantonen van duurzame resultaten, de uitvoering van de overeengekomen aanpak in conflictsituaties en kwetsbare situaties en meer publiek-private betrokkenheid om meer effect op ontwikkeling te sorteren;
- de EU zal steun verlenen aan de stroomlijning en het verminderen van de fragmentatie van de internationale hulpstructuren, onder meer door de internationale financiering van mondiale milieugoederen;
- de EU blijft zich committeren aan haar verplichtingen op grond van internationale verdragen, onder meer op het gebied van klimaatverandering, biodiversiteit, oceanen en andere belangrijke mondiale thema's, en zij roept alle landen op hetzelfde te doen; in dit verband heeft de EU al besloten om voor het tijdsbestek 2014-2020 20 % van haar budget te besteden aan klimaatgerelateerde projecten en beleidsmaatregelen.

5) Stimulering van de handel om armoede uit te bannen en duurzame ontwikkeling te bevorderen

Maatregelen voor iedereen:

- alle ontwikkelde landen en opkomende economieën moeten, zoals de EU al doet, voor alle producten van alle minst ontwikkelde landen (met uitzondering van wapens en munitie) vrijstelling van rechten en contingenten verlenen;
- geef uitvoering aan van het pakket van Bali, inclusief de handelsfacilitatieovereenkomst en de onderdelen die betrekking hebben op de minst ontwikkelde landen:
 - de uitvoering van de richtsnoeren van de Wereldhandelsorganisatie inzake preferentiële oorsprongsregels voor de minst ontwikkelde landen;
 - de werking bevorderen van de eerder overeengekomen ontheffing voor diensten ten behoeve van de minst ontwikkelde landen;
 - het boeken van vooruitgang om een "ambitieuze, spoedige en specifieke" oplossing te vinden voor de katoenkwestie in de landbouwonderhandelingen;
- meer "aid for trade" ten behoeve van de ontwikkelingsprioriteiten van begunstigde landen, op een transparante manier en in overeenstemming met de beginselen inzake doeltreffende ontwikkeling;
- beoordeel de effecten van handelsovereenkomsten op de duurzaamheid en de gevolgen ervan voor de minst ontwikkelde landen;
- integreer de dimensie van duurzame ontwikkeling in het handelsbeleid, onder meer door stelselmatig bepalingen inzake duurzame ontwikkelingen in handelsovereenkomsten op te nemen, inclusief bepalingen inzake arbeids- en milieuaspecten;
- bevorder multilaterale en plurilaterale initiatieven, zoals de onderhandelingen om de handel in milieugoederen en -diensten te liberaliseren en de handel en investeringen erin te vergemakkelijken;
- voer de werkzaamheden op in internationale normeringsinstellingen (zoals de Internationale Organisatie voor Normalisatie, ISO) als het gaat om handel en duurzaamheid;
- lever hernieuwde inspanningen om de intraregionale handel, met name die in Afrika, inclusief handelsfacilitatiemaatregelen, te bevorderen;
- versterk internationale maatregelen om illegale handel te bestrijden, zoals de strijd tegen illegale handel in wilde dieren en planten, illegale houtkap en illegale, ongemelde en ongereguleerde visserij.

EU-maatregelen:

aanvullende maatregelen:

- controleer en rapporteer over de toepassing van het EU-stelsel van algemene tariefpreferenties;
- ga door met het stelselmatig opnemen van bepalingen inzake duurzame ontwikkelingen in alle handelsovereenkomsten, inclusief bepalingen inzake arbeids- en milieuaspecten, en streef naar een doeltreffende uitvoering van deze bepalingen;
- werk aan het verder op gang brengen van overleg over een plurilaterale overeenkomst inzake milieuproducten en -diensten (de "overeenkomst inzake groene goederen");
- kom de verplichting na om de financiering van de handelsfacilitatie te handhaven, inclusief de bijdrage aan een internationale handelsfacilitatie;

- verbeter de toegang tot "aid for trade" voor de minst ontwikkelde landen;
- beoordeel de EU-strategie "aid for trade" in het licht van de resultaten van de post 2015-onderhandelingen;
- blijf innovatieve geïntegreerde partnerschappen met een veelheid aan belanghebbenden bevorderen om de arbeidsomstandigheden en gezondheids- en veiligheidsnormen voor werknemers te verbeteren;
- blijf steun bieden aan regionale inspanningen ten aanzien van handelsintegratie in alle delen van de wereld, met name via handelsgerelateerde technische bijstand en capaciteitsopbouw, bijvoorbeeld ten behoeve van handelsfacilitatie, ter versterking van sanitaire en fytosanitaire systemen, industriële normen en kwaliteitsbewakingssystemen of om deelname aan duurzaamheidsprogramma's en -normen te steunen.

6) Aanzwengeling van transformatieve verandering door middel van wetenschap, technologie en innovatie

Maatregelen voor iedereen:

- zorg voor meer bilaterale, regionale en multilaterale samenwerking op het gebied van wetenschap, technologie en innovatie en oplossingsgericht onderzoek;
- verschaf meer inzicht in de manier waarop intellectuele-eigendomsrechten kunnen worden gebruikt om groei voor de overheid, ondernemingen en onderzoekers te bevorderen;
- versterk de capaciteit op het gebied van wetenschap, technologie, innovatie, onderzoek en digitalisering in ontwikkelingslanden en bevorder de mondiale en sectoroverschrijdende mobiliteit en de vrije toegang tot publicaties van onderzoek dat met publieke middelen is gefinancierd;
- maak scholing en opleidingen in ontwikkelingslanden toegankelijker door het ontwikkelen van vaardigheden te steunen die nodig zijn voor innovatie, werkgelegenheid en groei;
- maak op VN-niveau informatie toegankelijk over bestaande technologie en bevorder de samenhang en coördinatie tussen mechanismen die verband houden met technologie, inclusief nieuwe mechanismen op dit gebied.

EU-maatregelen:

aanvullende maatregelen:

- bevorder vrije toegang tot publicaties en, als proefproject, tot gegevens die voortvloeien uit onderzoek dat in het kader van Horizon 2020 is gefinancierd;
- vereenvoudig kennisuitwisseling en bouw onderzoekscapaciteit op, onder meer in ontwikkelingslanden;
- steun, samen met landen met lage en middeninkomens, innovatie- en technologische ontwikkeling op gebieden als gezondheid en armoedegerelateerde ziekten, duurzame landbouw en voedselzekerheid, en via innovatie op gemeenschapsniveau;
- steun innovatieve en technologische overdrachtscapaciteiten via programma's voor hoger onderwijs;
- werk op een constructieve en open manier met alle andere partners aan voorstellen ter ondersteuning van wetenschap, technologie, innovatie en capaciteitsopbouw voor de minst ontwikkelde landen;

- blijf bijdragen aan relevante mondiale initiatieven zoals het wereldwijde aardobservatiesysteem van systemen, de Intergouvernementele Werkgroep inzake klimaatverandering en de Wereldwijde Alliantie tegen chronische ziekten, en blijf relevante EU-samenwerkingsverbanden met partners buiten de EU aangaan, zoals het tweede partnerschapsprogramma voor klinische proeven tussen Europese en ontwikkelingslanden;
- steun opleidingen over het gebruik van intellectuele-eigendomsrechten voor de overheid, ondernemingen en onderzoekers, en technische bijstand aan de overheid voor relevante wetgevingsprojecten.

7) Mobilisering van de binnenlandse en internationale particuliere sector

Maatregelen voor de particuliere sector:

- bescherm mensenrechten door zaken als arbeidsomstandigheden, gezondheid en veiligheid op het werk, toegang tot sociale bescherming, inspraak, empowerment en gendergerelateerde onderwerpen aan te pakken;
- stel duurzame en verantwoordelijke investeringsmodellen vast en bevorder het gebruik van deze modellen, en zorg voor een geleidelijke verbetering van de duurzaamheid en prestaties van producten en diensten;
- doe mee met regelingen voor emissiehandel en draag bij aan de vrijmaking van middelen voor de aanpassing aan klimaatverandering en het behoud van biodiversiteit;
- rapporteer uitgebreid over sociale en milieuprestaties en arbeidsomstandigheden en deel beste praktijken via internationale bedrijfsnetwerken;
- ontwikkel betrouwbare en vergelijkbare informatie, normen en regelingen over duurzaamheid (zoals regelingen inzake eerlijke handel) en duurzaamheidsetiketten op producten en diensten die economische, ecologische en sociale voordelen met zich meebrengen;
- gebruik in de financiële sector innovatieve modellen om financiële inclusie uit te breiden, ook naar micro-ondernemingen en kleine en middelgrote ondernemingen;
- ontwikkel en implementeer bedrijfsmaatregelen om de transparantie te bevorderen, corruptie te bestrijden, omkoping en belastingontduiking te voorkomen en ontwikkel systemen om risico's te beoordelen en mogelijk negatieve gevolgen te beperken bij het werken of investeren in ontwikkelingslanden.

Maatregelen voor iedereen:

- schep een bedrijfsklimaat dat bevorderlijk is voor initiatieven van de particuliere sector, met een duidelijk rechtskader, waarin de steun aan micro-ondernemingen en kleine en middelgrote ondernemingen wordt opgevoerd, de overgang van een informele naar een formele economie wordt gestimuleerd, eco-ondernemerschap wordt bevorderd, vrouwen meer mogelijkheden krijgen om de rol van ondernemer of werknemer op zich te nemen en de financiële inclusie wordt verdiept;
- steun de ontwikkeling en de verdieping van de financiële markten en de ontwikkeling van een passend regelgevingskader om de stabiliteit van financiële stelsels te garanderen en zorg voor stimulansen voor duurzame investeringen;
- zorg voor financiële en regelgevingsstimulansen voor verantwoordelijke zakelijke praktijken en bevorder de opschaling van op marktwerking gebaseerde oplossingen voor duurzame

ontwikkeling, bijvoorbeeld door regulering en steun voor ecologisch ontwerp, een langere levensduur van producten en meer recycleerbaarheid;

- vergemakkelijk de betrokkenheid van de particuliere sector, met name in de sectoren duurzame energie, duurzame landbouw, bosbouw en agro-industrie, duurzame infrastructuur, groene infrastructuur en groene economie;
- bevorder innovatief gebruik van publieke ontwikkelingsfinanciering om meer middelen voor duurzame ontwikkelingsdoelstellingen te kunnen mobiliseren en de ontwikkeling van de lokale particuliere sector te ondersteunen;
- bevorder het gebruik en de verspreiding van duurzame etikettering;
- blijf richtsnoeren voor duurzame verslaglegging bevorderen door middel van dialoog met partnerlanden en bedrijven.

EU-maatregelen:

aanvullende maatregelen:

- streef naar innovatief gebruik van ontwikkelingsfinanciering van de EU om meer middelen voor ontwikkelingsdoelstellingen te kunnen mobiliseren en de ontwikkeling van de lokale particuliere sector in economieën van de minst ontwikkelde landen te ondersteunen;
- stimuleer dat bedrijven in de EU en elders in de wereld duurzaamheidsprogramma's en -etiketten gebruiken en verspreiden;
- stimuleer de integratie van biodiversiteitsoverwegingen in de zakelijke praktijk en de rol van ondernemingen bij het behoud van biodiversiteit;
- bevorder de verantwoordelijkheid voor duurzaamheid en de verslaglegging hierover (onder meer door richtsnoeren inzake de sociale verantwoordelijkheid van bedrijven), door middel van dialoog met partnerlanden, bedrijven en sociale partners;
- blijf van grote ondernemingen eisen dat zij informatie openbaar maken over het beleid, de risico's en de resultaten ten aanzien van ecologische aangelegenheden, sociale kwesties en personeelsaangelegenheden, de eerbiediging van de rechten van de mens, de bestrijding van corruptie en omkoping, en diversiteit;
- steun de ontwikkeling van duurzame vervoersinfrastructuur, de uitvoering van internationale verdragen en overeenkomsten inzake de facilitering van vervoer en handel en de ontwikkeling van de noodzakelijke productiecapaciteit om vervoer concurrerender te maken. In het stappenplan voor efficiënt hulpbronengebruik wordt voorgesteld om tegen 2050 een koolstofarm, hulpbronnefficiënt, veilig en concurrerend vervoerssysteem te hebben gerealiseerd waarin een schoon, modern en efficiënt vervoersnetwerk wordt bevorderd;
- steun regionale samenwerkingsvoorstellen.

8) Het benutten van de positieve gevolgen van migratie

Maatregelen voor iedereen:

- ontwikkel een samenhangend en alomvattend beleid voor het beheer van migratie in al haar vormen;
- breng de door migranten betaalde kosten voor het overmaken van geld terug tot onder de 3 % en verminder daarnaast de aanwervingskosten;
- verruim de mogelijkheden voor de erkenning van grensoverschrijdende vaardigheden en kwalificaties en de overdraagbaarheid van opgebouwde voordelen;

- onderneem actie om gedwongen migratie terug te dringen, onder meer door de weerbaarheid tegen externe schokken, zoals conflicten en klimaatverandering, te vergroten;
- bescherm de rechten van migrerende werknemers, overeenkomstig de normen van de IAO en de rechten van ontheemden;
- steun de integratie van migranten.

EU-maatregelen:

aanvullende maatregelen:

- verbeter het beheer van migratie door middel van samenwerking met partnerlanden, bijvoorbeeld aan de hand van regionale en bilaterale dialogen in het kader van het externe migratiebeleid van de EU.

9) Toezicht, verantwoording en evaluatie

Maatregelen voor iedereen:

- vertaal de post 2015-agenda in nationale maatregelen, rekening houdend met nationale prioriteiten, omstandigheden en capaciteiten. Het niveau van de mondiale ambities moet een aanmoediging zijn voor ambitieuze nationale doelstellingen;
- maak een inclusieve, transparante planning om de post 2015-agenda uit te voeren, met openbaar toegankelijke updates over de voortgang, om brede publieke betrokkenheid te stimuleren in het proces voor de periode na 2015;
- maak burgers bewuster van de post 2015-agenda en de acties op nationaal en internationaal niveau;
- streef naar een multilaterale toetsingsprocedure, betrek belanghebbenden volledig bij het controleproces en zet systemen op voor verantwoording op nationaal niveau;
- doe mee met het toezicht, de wederzijdse verantwoording en evaluatie op mondiaal niveau waarbij de voortgang in de richting van de doelstellingen en streefcijfers wordt beoordeeld op basis van nationale verslagen, aangevuld met andere verslagen over bijvoorbeeld specifieke doelen of thema's, zoals de boekhouding van natuurlijk kapitaal;
- werk samen aan het vaststellen van streefcijfers die op mondiaal of regionaal niveau of in specifieke landen achterblijven, en doe voorstellen hoe deze achterstand verholpen kan worden;
- verbeter de beschikbaarheid, kwaliteit en analyse van gegevens, bijvoorbeeld door inspanningen op het gebied van gegevensverzameling en toezicht op gegevens te steunen, door realtime monitoring en het verzamelen van uitgesplitste gegevens en het bevorderen van beleid voor vrije gegevensverstrekking.

EU-maatregelen:

aanvullende maatregelen:

- neem actief deel aan het opzetten en implementeren van een krachtige en ambitieuze procedure op mondiaal niveau voor het toezicht, de verantwoording en de evaluatie, deel ervaringen op dit gebied in de EU en lever een belangrijke bijdrage aan het verslag over wereldwijde duurzame ontwikkeling;
- intensiveer de capaciteitsopbouw op het gebied van statistiek en toezicht in partnerlanden; draag door middel van EU-onderzoek en innovatie bij aan dichten van lacunes als het gaat om

de wereldwijde beschikbaarheid van statistische en geospatiale gegevens en aan het opstellen van empirisch onderbouwd beleidsadvies;

- blijf belanghebbenden betrekken bij de uitvoering van de doelstellingen inzake duurzame ontwikkeling en het evalueren van de voortgang hieromtrent, rekening houdend met de behoeften van gediscrimineerde groepen en personen in kwetsbare situaties.